

תרומות חברות ציבוריות בישראל

תמונת מצב
2018

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

תמצית ממצאים

1 מתוך 423 חברות ציבוריות שנסקרו ושנסחרו בבורסה לניירות ערך בתל אביב בשנת 2018, נמצאו 222 חברות אשר דיווחו על תרומה כלשהי.

2 החברות דיווחו על תרומה מצרפית בסך 334 מיליון ₪.

3 90% מסכום התרומה בכסף ו-10% מסכום התרומה בשווי כספי (מוצרים ושירותים).

4 אחוז התרומה החציוני מהרווח (לפני מס) של כלל החברות התורמות עומד על 0.38%. אחוז התרומה מהרווח של חברות הנסחרות במדד ת"א 35: 0.48%, אחוז התרומה מהרווח של חברות הנסחרות במדד מעלה (סה"כ 34 חברות): 0.71%, אחוז התרומה מהרווח של חברות גלובאליות הנסקרות על ידי - CECP 0.94%

5 85% מהחברות תרמו עד 2 מיליון ₪ בלבד.

6 התרומה המצרפית של 10 החברות התורמות הגדולות ביותר מהווה 58% מכלל התרומות של החברות הציבוריות בישראל.

7 התרומות הגדולות בישראל בשנת 2018 - בפער בולט משאר החברות התורמות, הן בנק הפועלים, בנק לאומי וכיל. יש לציין בהקשר זה גם את טבע המדווחת על היקף תרומת מוצרים ברחבי העולם.

8 תחומי התרומה הנפוצים בקרב החברות בישראל הם רווחה, חינוך ובריאות. זאת בדומה לתחומים בעולם בהתאם לדו"ח CECP.

9 ענף הבנקים השיא את התרומה המצרפית הגדולה ביותר מבין הענפים הכלכליים השונים.

10 הדו"ח השנה כולל גם פירוט של תורמות בולטות על פי חלוקה לענפים כלכליים.

11 בין החברות אשר הגדילו באופן משמעותי את התרומה ביחס לשנת 2017 בולטות כיל, בנק לאומי, קבוצת דלק ובזן.

מעלה

מעלה הוא ארגון גג של כ-110 חברות מהמובילות במשק הישראלי, הפועל לקידום נושאים של אחריות תאגידית ולפיתוח הסטנדרטים של ניהול אחראי בישראל.

מאז נוסד ב-1998, מעלה (ע.ר) פיתח סט ייחודי של כלים וידע בתחום הסטנדרטים הוולונטאריים של האחריות התאגידית בישראל במטרה להגביר את ההשפעה החיובית של עסקים על החברה והסביבה. תהליכי עבודה אלו זוכים לרמה גבוהה של לגיטימציה ואמון מצד המגזרים העסקי, החברתי והמשלתי. הפלטפורמות הייחודיות של מעלה כוללות בין היתר רשת עמיתים לומדת, אשר לאורך השנים הוכיחה עצמה ככלי אפקטיבי לפיתוח והטמעה של נושאים חברתיים בעסקים כגון רתימת מעסיקים להגברת גיוון בתעסוקה. זאת לצד דירוג מעלה המהווה את הדירוג היחידי לאחריות תאגידית של חברות בישראל הזוכה לרמה גבוהה של אמון ולגיטימציה כמסגרת להגדרת סטנדרטים וולונטריים בתחום האחריות התאגידית.

המכון למשפט ופילנתרופיה

המכון למשפט ופילנתרופיה פועל בפקולטה למשפטים לפיתוח מחקר, הוראה והכשרה לקידום פילנתרופיה בישראל, ולשילוב מיטבי של פילנתרופיה במדיניות החברתית והכלכלית בישראל. שאלת המפתח שלנו היא "מה תפקידו של מימון פרטי (תרומות) בקידום החברה בישראל?" בהקשר זה אנו חוקרים למשל כיצד מאפיינים של ישראליות באים לידי ביטוי בעשייה פילנתרופית, מהם החסמים המשפטיים שיש להסיר על מנת לעודד תרומות פילנתרופיות בישראל, באילו תנאים מצויה הפילנתרופיה בהלימה עם עקרונות של צדק, מה הקשר בין פילנתרופיה והשקעות אימפקט ועוד.

תוכן עניינים

1. הקדמה ורקע

- א. רציונל 5
- ב. חובות דיווח על תרומות - תמונת מצב רגולטורית בישראל 5
- ג. מתודולוגיה 6

2. ממצאים עיקריים

- א. נתונים כלליים: תרומת חברות ציבוריות, 2018 7
- ב. חציון אחוז התרומה מהרווח לפני מס, 2018 8
- ג. החברות המובילות בתרומה, 2018 (בכסף ושווה כסף) 9
- ד. חברות שהגדילו את היקף התרומה ב 25% ומעלה. 10
- ה. מספר החברות התורמות בטווחי תרומה שונים ושיעורן מכלל החברות התורמות, 2018. 11
- ו. משקל 10 החברות התורמות הגדולות מסך התרומות, 2018 12
- ז. תחומי תרומה נבחרים. 12
- ט. סה"כ תרומות החברות ציבוריות לפי שנים במליוני ₪ 13

3. פירוט התרומות המובילות לפיענף כלכלי כולל תחומי התרומה 14

4. השוואת דפוסי התרומה בין ענפי הכלכלה השונים 22

1. הקדמה ורקע

רציונל

תרומה של חברות עסקיות לארגונים חברתיים מהווה חלק בלתי נפרד וחיוני מן המקורות המימוניים לפעילות חברתית. גם אם התרומה לקהילה מצד חברות עסקיות מהווה רק חלק ממכלול האחריות התאגידית המצופה מהן, הרי היא מהווה לרוב את השלב הראשון באימוץ והטמעה של מכלול הממדים של אחריות תאגידית של חברות עסקיות.

דו"ח תרומות החברות הציבוריות בישראל 2018, מבקש להאיר את דפוסי התרומה של חברות ציבוריות בישראל (חברות הנסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב), ולעורר שיח אודות תפקידן של החברות בתרומה לארגונים חברתיים ובקידום סוגיות חברתיות בכלל. הדו"ח נערך במשותף על ידי ארגון מעלה והמכון למשפט ופילנתרופיה, באוניברסיטת תל-אביב, כחלק ממעבדת המחקר לפילנתרופיה הפועלת במכון.

חובות דיווח על תרומות - תמונת מצב רגולטורית בישראל

בישראל, לא מוטלת בחוק חובה כללית על עסקים או חברות בע"מ לדווח לרשויות על תרומה לארגונים חברתיים. עם זאת, בדיווח לרשות המיסים נדרשים עסקים וחברות בע"מ בעלי מחזור מעל 300,000 ש"ח לדווח באחד מסעיפי ההוצאה על "כיבודים, מתנות, תרומות וקנסות". נוכח אופן הדיווח המאגד הוצאות שונות, לא ניתן לבדל את מרכיב התרומות הנכלל בו וממילא גם אין פירוט אודות התחומים החברתיים אליהם מיועדת התרומה. חברות ציבוריות המפוקחות על ידי הרשות לניירות ערך חייבות לפרט בדו"ח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד, אודות מדיניות התאגיד בנושא מתן תרומות והיקפן. גם בהקשר זה חובת הדיווח היא כללית ועל כן הדיווח הנגזר ממנו, על ידי החברות השונות, אינו אחיד וכולל לעיתים נתונים חלקיים אודות היקף התרומות ויעדיהן באופן כללי, בשילוב עם נתונים על תרומה בשווה כסף ובהתנדבות עובדים. עמותות וחברות לתועלת הציבור נדרשות לדווח לרשם העמותות בדו"ח המילולי פרטים שונים אודות תרומות בסכום של 100,000 ש"ח ומעלה, לרבות אם הוענקו על ידי חברות עסקיות.

בהעדר חובת דיווח עיתית, ישירה ופשוטה אודות סכומי תרומה וייעדם, הנתונים הקיימים המאפשרים לשפוך אור על דפוסי התנהגות זו הם חלקיים בלבד. מומלץ כי גופי הרגולציה השונים יבחנו פורמט דיווח אחיד, מפורט ופשוט המתייחס באופן נפרד לתרומה כספית, תרומה בשווה כסף והתנדבות עובדים. דרישת הדיווח כשלעצמה עשויה לעודד חברות לתרום ולפעול למימוש המעורבות החברתית המצופה.

1. תקנה 10(ב)(6) לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידיים), התש"ל - 1970. בנוסף קיימת בדין חובה ספציפית בדבר חובת דיווח למשרד הבריאות אודות תרומות לגוף העוסק בתחום הבריאות (סעיף 40 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד - 1994).

מתודולוגיה

הדו"ח מתבסס על מאגר המידע על תרומות החברות הציבוריות בישראל לשנים 2013-2018 המתפרסם על ידי מעלה והמכון למשפט ופילנתרופיה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב. המאגר הוקם באמצעות איסוף נתונים מתוך הדו"חות הכספיים ודו"חות אחריות תאגידית של כלל החברות הציבוריות שנסחרו בבורסה לניירות ערך בין השנים 2013-2018. איסוף הנתונים לשנת 2018 התבצע במהלך יוני-אוגוסט 2019 וכולל נתונים אודות 423 החברות שנסחרו בבורסה בשנה זו. בניתוח הנתונים המצרפיים נוכו דיווחי תרומות כפולות - כלומר במידה וחברת אם וחברת בת דיווחו על אותה תרומה היא נספרה פעם אחת בלבד (שכן מדובר באותה תרומה ולא בכסף נוסף).

הדו"ח מתייחס גם לנתונים פומביים מסוימים מדירוג מעלה², שהושק בשנת 2006 ומתפרסם מידי שנה בחודש יוני. הדירוג מהווה כלי ניהולי וולנטארי שמקנה לחברות הגדולות במשק כלים לניהול והטמעה של תחומי האחריות התאגידית. בדירוג 2019 (המתייחס לשנת 2018) השתתפו 161 חברות: 77 מהן בקטגוריית הדירוג המתקדמת הכוללת חברות גדולות ומשמעותיות במשק ו-84 חברות נוספות בקטגוריית הדירוג הבסיסית. עם חשיפת הדירוג בכל שנה, מתפרסמת גם תמונת המצב וניתוח הביצועים המצרפי של כלל החברות המדורגות. לצורך דו"ח זה נבחנו הנתונים של קטגוריית הדירוג המתקדמת בלבד.

הדו"ח מתייחס גם למדד מניות ת"א³ הכולל את 35 החברות הגדולות הנסחרות בבורסה ולמדד מעלה⁴, שהוא מדד הנסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב וכולל 34 חברות ציבוריות המדורגות במסגרת דירוג מעלה לאחריות תאגידית ואשר עומדות בתנאי הסף של הבורסה לענייני מדדים. הנתונים המדווחים הם לסך הכולל של התרומה בכסף ובשווי כסף תוך הפרדה ביניהם ככל הניתן.

2. ארגון מעלה, דירוג מעלה 2019

3. מדד תל אביב 35

4. הבורסה לניירות ערך, מדד מעלה

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

2. ממצאים עיקריים

א. נתונים כלליים: תרומת חברות ציבוריות 2018

2017	2018	שנה
417	423	סה"כ חברות ציבוריות שנסקרו
203	222	מספר החברות הציבוריות התורמות
161	158	חברות שלא תרמו או לא דיווחו על תרומה
53	43	חברות דואליות (ללא דיווח)
313 מיל ש"ח	334 מיל ש"ח	סה"כ התרומה (במיליוני ש"ח)
93%	90%	שיעור תרומה כספית
7%	10%	שיעור תרומה בשווה כסף

מתוך 423 חברות ציבוריות שנסחרו בבורסה בשנת 2018 ונסקרו לדו"ח זה, 222 חברות דיווחו על תרומה בכסף ובשווה כסף בסכום מצטבר כולל של 334,028,739 ש"ח זאת ביחס לתרומה מצטברת בסך 313,433,871 ש"ח בשנת 2017.

חברות דואליות (כלומר חברות שנסחרות גם בישראל וגם בבורסות נוספות בעולם) אינן חייבות בדיווח על תרומה בדו"חות הכספיים המוגשים בישראל. חלק מהחברות מדווחות על התרומה בדוחות האחריות התאגידית שלהן. מנתוני הדו"חות הכספיים לשנת 2018 עולה כי עיקר התרומה המדווחת (90%) היא בכסף, ומיעוטה (10%) בשווה כסף (מוצרים ושירותים - יש לציין כי שווי שעות התנדבות אינו נכלל בסעיף זה). נתוני התרומה בכסף עשויים לכלול גם תרומה בשווה כסף היות וכפי שפורט לעיל פורמט הדיווח של החברות לגבי נושא זה אינו אחיד ולעיתים אין מפרט את החלוקה בתרומות בכסף לתרומות בשווה כסף.

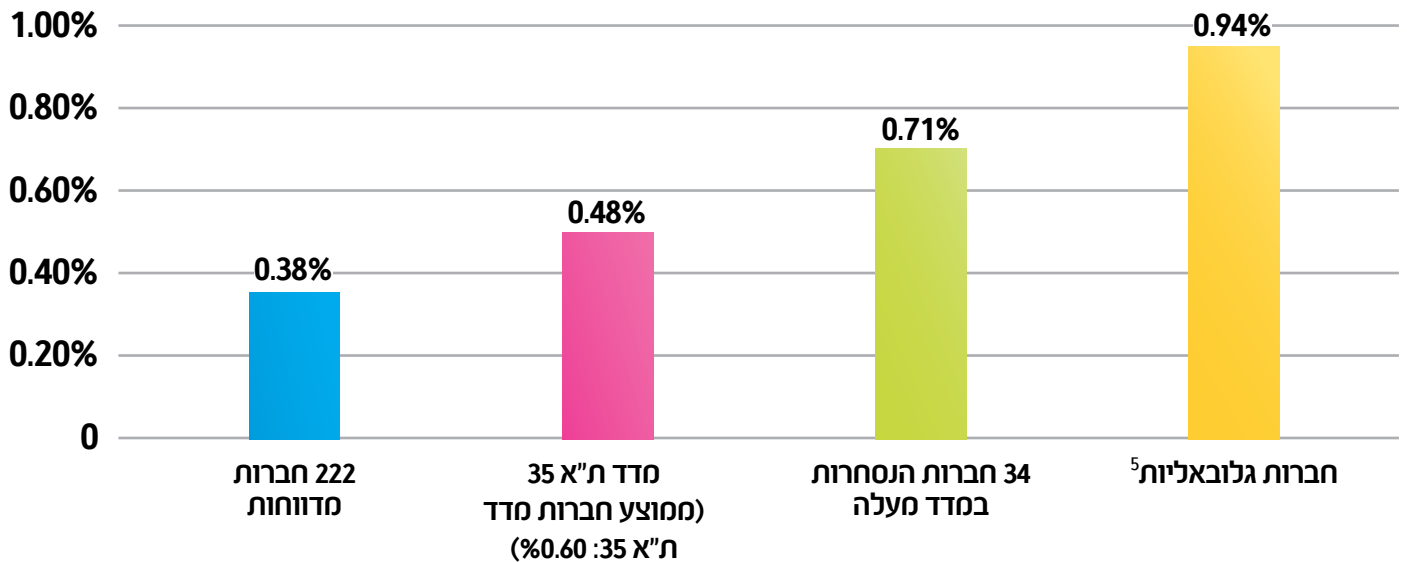
מעניין לציין כי מתוך 423 החברות שנסקרו, 135 מהן סיימו את שנת 2018 בהפסד. 37 מהחברות האלו דיווחו על תרומה. מהן, החברות אשר טרם הגיעו למודל עסקי יציב תרמו לרוב סכומים בהיקפים נמוכים. חברות מבוססות וותיקות יותר אשר לרוב מדווחות על רווחים משמעותיים, המשיכו בניהול התרומה בראיה רב שנתית ובהלימה לניהול תהליכים ותשתיות שוטפים. ככלל, בחברות רבות מקובל לקבוע את תקציב התרומות ביחס לרווחים בשנה הקודמת.

השוואת נתוני התרומה בין 2017-2018 מלמדת על עליה של כ-21 מיליון ש"ח. עליה זו נובעת מהתווספות של נתונים של מספר חברות שלא דיווחו בשנים קודמות, לצד עליות בתרומות של מספר חברות אשר עלו על סך הירידות ביחס ל-2017.

* סך התרומה לשנת 2018 אינו כולל את נתוני חברות טבע ופריגו המתייחסים בעיקרם לתרומות ברחבי העולם.

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ב. חציון אחוז התרומה מהרווח לפני מס, 2018

שיעור התרומה המומלץ לחברה עסקית, המקובל כאמת מידה בעולם וגם בישראל, עומד על כ- 1% מהרווח לפני מס.

חציון שיעור התרומה של החברות הציבוריות בישראל המדווחות על תרומה מהרווח לפני מס עומד על 0.38% (ביחס ל 0.35% ב 2017). החברות הנכללות במדד מעלה מגיעות ל 0.71%. זאת ביחס ל 0.48% תרומה מהרווח של חברות מדד ת"א 35, ו- 0.94% תרומה מהרווח לפני מס של 138 חברות גלובאליות הנסקרות בדו"ח CEEP 2019.

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ג. החברות המובילות בתרומה 2018 (בכסף ושווה כסף)

(הנתונים הם במיליוני ₪)

תרומה מהרווח	סה"כ תרומה	תרומה בשווה כסף	תרומה בכסף	שם החברה
1.0%	42.0	9.0	33.0	פועלים
0.8%	41.4	3.2	38.2	לאומי
0.5%	27.7	0.7	27.0	כיל
**0.2%	16.5	8.0	8.5	בזק
0.9%	14.1		14.1	עזריאלי קבוצה
1.7%	12.0	7.5	4.5	שטראוס
0.5%	10.6	3.5	7.1	בנק דיסקונט
0.5%	10.6		10.6	מזרחי טפחות
1.4%	10.0		10.0	דלק קבוצה
1.0%	8.9	0.9	8.0	הראל השקעות
1.0%	8.0		8.0	מגדל ביטוח
0.7%	6.6		6.6	אלביט מערכות
1.4%	6.4		6.4	אלרום נדלן
**2.0% ממחזור המכירות	1,339.1	1,330	9.1	*טבע

בטבלה המוצגת, תנאי הסף לרשימת המובילות שנקבעו הם: תרומה של 6 מיליון ₪ ומעלה שמהווים לכל הפחות 0.5% מהרווח לפני מס.

* תרומות טבע מתייחסות לתרומה הגלובאלית הרחבה של החברה, לרבות הפניית חלק מהתרומה עצמה ליעדים בחו"ל. התרומה בשווה כסף מתייחסת לתרומות מוצרים (קרי תרופות) המוכרת כפרקטיקה מקובלת בעולם הפארמה ומקודמת כבעלת ערך ישיר לנזקקים.

** אחוז התרומה הוא מהמחזור הכספי של החברה ולא מהרווח לפני מס, בשל העובדה ששנת 2018 הסתיימה בהפסד.

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ד. חברות שהגדילו את היקף התרומה ב 25% ומעלה ו/או בגובה תרומה של לפחות חצי מיליון ₪ 2017-2018 (הנתונים הם במיליוני ₪)

שם החברה	תרומה 2018	תרומה 2017	שינוי באחוזים	שינוי במיליונים ₪
כיל	27.7	17.9	55%	9.7
לאומי	41.4	37.2	11%	4.2
דלק קבוצה	10.0	7.0	43%	3.0
בזן	3.5	1.8	100%	1.8
צור	1.3	0.2	674%	1.1
כלל עסקי ביטוח	2.2	1.2	83%	1.0
מגדל ביטוח	8.0	7.0	24%	1.0
רמי לוי	4.0	3.2	24%	0.8
סנו	3.0	2.2	33%	0.7
נכסים ובנין	3.1	2.4	29%	0.7
הכשרת היישוב	1.0	0.4	168%	0.7
אשטרום נכסים	0.8	0.3	172%	0.5
אלקו	1.3	0.8	62%	0.5
הראל השקעות	8.9	8.4	6%	0.5

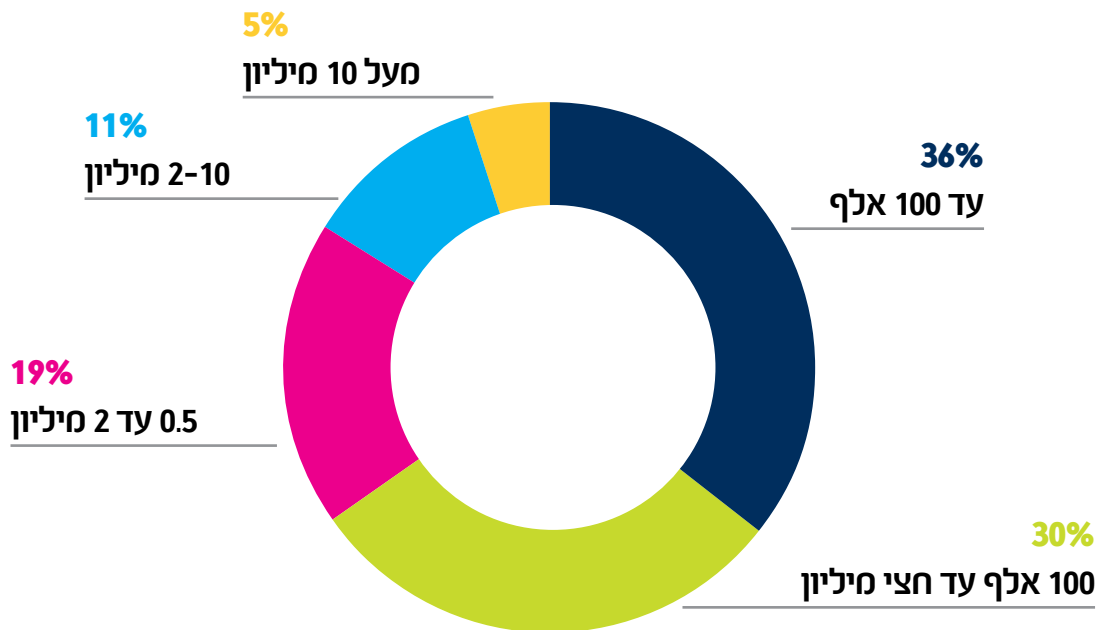
תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ה. מספר החברות התורמות בטווחי תרומה שונים ושיעורן מכלל החברות התורמות, 2018

הנתונים מראים שמרבית החברות המדווחות (85%) תורמות עד 2 מיליון ₪. רק 16% מהחברות המדווחות תורמות סכום גבוה יותר. בבחינת נתוני התרומה של החברות המדווחות הנכללות במדד מעלה עולה כי 62% מהחברות תורמות מעל ל 2 מיליון ₪.

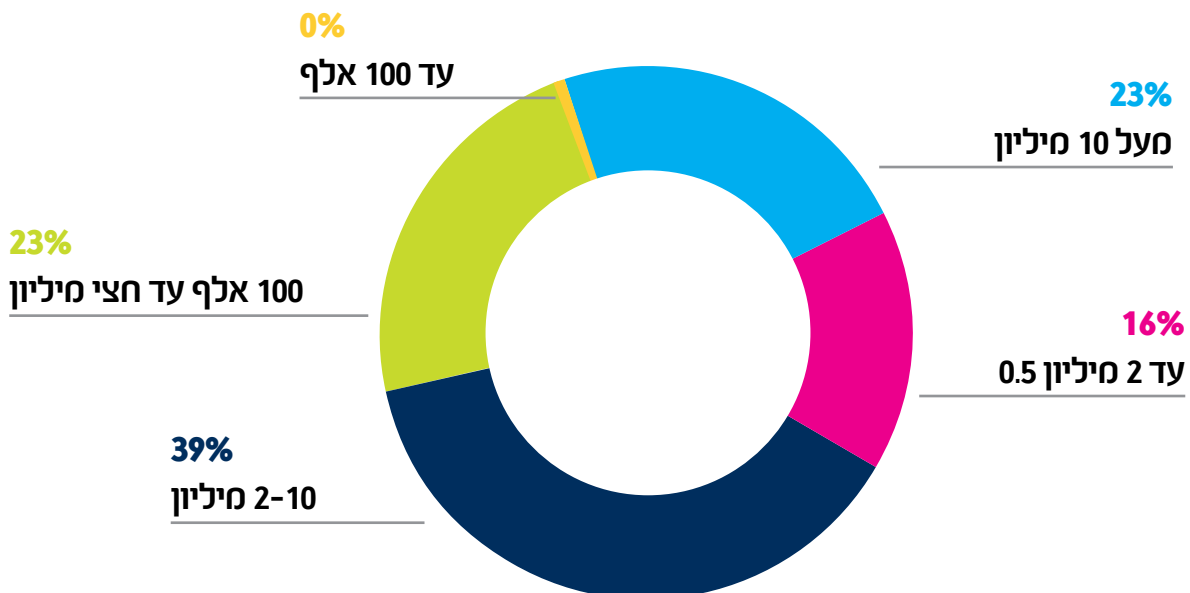
כלל החברות הציבוריות המדווחות על תרומה

N=222

החברות הנכללות במדד מעלה

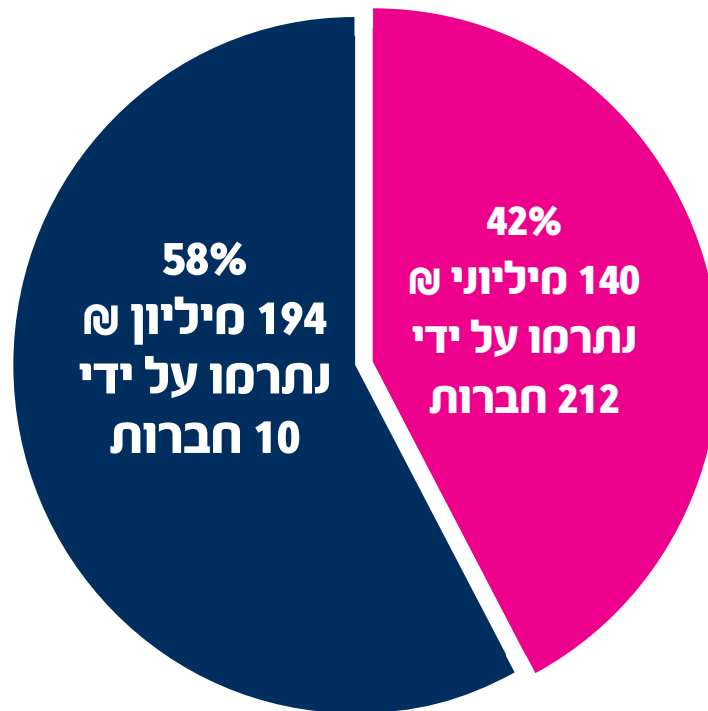
N=34

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

1. משקל 10 החברות התורמות הגדולות, 2018

334 מיליוני ₪ סה"כ תרומת כלל החברות

2. תחומי תרומה נבחרים

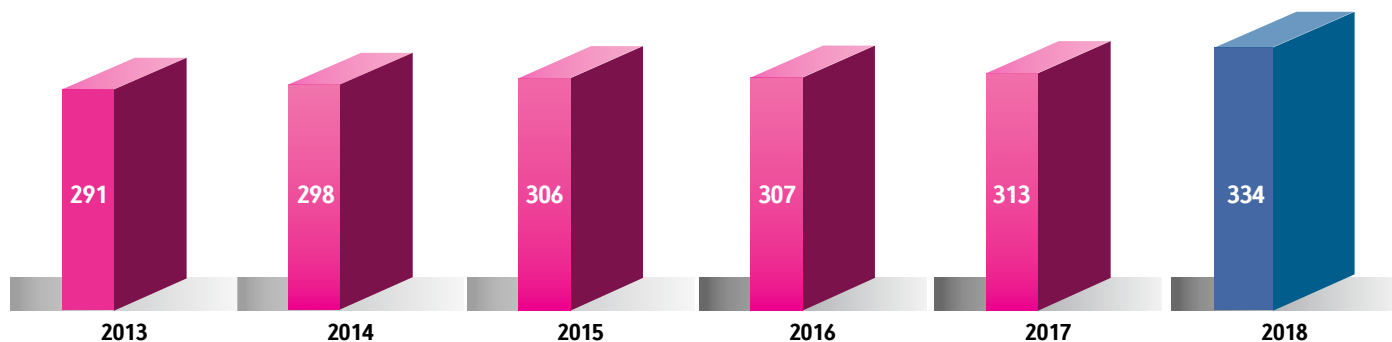
בישראל: תחומים מובילים רווחה, חינוך ומחקר ובריאות.

בסקר גלובאלי: בריאות ושירותים חברתיים, חינוך ופיתוח כלכלי מקומי.

מתוך 222 החברות הציבוריות המדווחות על תרומה בישראל, 89 בלבד מדווחות על תחומי התרומה, פירוט מוגבל שאינו כולל בדרך כלל את סכום התרומה לכל תחום. דיווח חסר כזה מוכר גם בעולם. על מנת לקבל תמונה מלאה, נתונים נאספים בסקרים ייעודיים. תחומי תרומה בולטים נוספים במדינות אירופה הם ספורט, תרבות ואומנות וסיוע בינלאומי.

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ח. סה"כ תרומת החברות הציבוריות לפי שנים במיליוני ₪*

הנתונים המובאים בגרף אינם כוללים את חברת טבע ופריגו הואיל ועיקר תרומתן מופנית לפעילות גלובאלית ובהיקף משמעותי של תרומת מוצרים ברמה גלובאלית.

3. פירוט התרומות המובילות לפי ענף כלכלי כולל תחומי התרומה

תמצית המדיניות ואפיקי תרומה לקוחה מהדוחות הכספיים

א. בנקים

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
פועלים	42,000	1.0%	פרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
לאומי	41,400	0.8%	מיקוד בשלושה תחומים עיקריים: פיתוח מנהיגות וקידום החינוך לערכים ולמעורבות חברתית. העלאת מספר הזכאים לתעודת בגרות והנגשת ההשכלה האקדמית לבני נוער. העלאת מספר המתגייסים לשירות איכותי בצה"ל. בנוסף, סיוע לרווחת אוכלוסיות נזקקות. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
מזרחי טפחות	10,530	0.5%	מיקוד בקידום ילדים ובני נוער מאוכלוסיות מוחלשות. ותמיכה בעמותות ועסקים המקדמים מטרות חברתיות או מעסיקים אנשים עם מוגבלויות. בנוסף תחומי פעילות לקידום והעצמת ילדים ובני נוער מאוכלוסיות מוחלשות, תמיכה בעמותות ובעסקים חברתיים, חינוך פיננסי, חינוך וחברה. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
דיסקונט	10,647	0.5%	פעילות למען רווחתם של ילדים ונוער במצבי סיכון ומצוקה, עם דגש חזק על תחומי החינוך וההשכלה. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
בינלאומי	3,000	0.3%	פעילות במסגרת תוכנית "מאמינים בך", בדגש על ילדים ובני נוער בסיכון, תוך התמקדות בהעשרה ובהקניית כלים בנושאים מגוונים כגון: מודעות פיננסית, יזמות עסקית, כישורי מנהיגות ומצוינות.
אגוד	1,000	1.0%	מגוון פעילויות קהילתיות המתבצעות באמצעות עובדי הבנק, ומיזמים המבטאים מעורבות וקידום אוכלוסיות חלשות בחברה הישראלית. סיוע למוסדות ולעמותות העוסקות בקידום אוכלוסיות מיוחדות באמצעות עידוד רכישת מוצרים המיוצרים על ידי גופים אלו המסייעים בשיקום ומתן תעסוקה לנזקקים שונים.
מוניציפל ירושלים	50	0.1%	עמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד.

ב. ביטוח

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
הראל השקעות	8,900	1.0%	<p>שותפויות אסטרטגיות ארוכות טווח המבוססות על תרומה כספית ומעורבות עובדים. תרומה בעיקר לגופים כדלהלן: עמותות התומכות בילדים עם צרכים מיוחדים כבית נועם - בית לילדים עם מוגבלות קשה; עמותות בתחום העזרה הרפואית לנזקקים ולמקרים חריגים; עמותות התומכות באמנות ותרבות כתזמורת הפילהרמונית; תמיכה במוסדות להשכלה גבוהה בקידום המדע והמחקר בישראל באמצעות מכון ויצמן, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת בר אילן בהן תומכת הראל במסגרת אימוץ מדענים חוזרים. עוד תומכת הראל בפעילות מכבי תנועה עולמית למען העמקת זהות ציונית בקרב יהדות התפוצות; תומכת בפעילות חינוך לפסגות למען צמצום פערים בחברה הישראלית על ידי קידום ילדים ונוער מהפריפריה החברתית ותורמת לעידוד רכישת הידע בביטוח בישראל. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.</p>
מגדל ביטוח	8,000	1.0%	<p>מיקוד הפעילות לשיפור רווחתם של בני הגיל השלישי והרביעי, לחיזוק תשתיות במגזר החברתי, לפרויקטים קהילתיים בערים פתח תקווה, אשקלון, ירושלים וחיפה בהן יש לחברה משרדים ולתכניות לקידום נהיגה בטוחה בקרב נהגים צעירים. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.</p>
אידיאיי ביטוח	2,500	0.9%	<p>מיקוד מדיניות תרומות בקידום החינוך ובצמצום הפער הדיגיטאלי בקרב אוכלוסיות חלשות באמצעות סיוע ללימודים והגברת הנגישות הטכנולוגית שלהן. בין העמותות המרכזיות להן תורמת החברה נמצאות העמותות: "פידל" - עמותה לחינוך ושילוב יוצאי אתיופיה בישראל, "עלם", "לתת", כפר הנוער "ימין אורד", "קרן הידידים של בית החולים תל השומר", וקרן "אתנה" - התומכת בפרויקט 'מחשב לכל מורה'. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.</p>

ב. ביטוח

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
כלל עסקי ביטוח*	2,200		האסטרטגיה מתמקדת בתמיכה בגופים ועמותות הפועלים למען טיפוח אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, לרבות אוכלוסיות חולות, אוכלוסיות מעוטות יכולת ובדגש על טיפוח ילדים ואוכלוסיות של צעירים, לדוגמא: עמותת נהר הירדן המנהלת כפר נפש ייחודי לילדים המתמודדים עם מחלות כרוניות, גנטיות או מחלות מסכנות חיים. ב 2018 תרמה החברה כ-200 אש"ח למכון וייצמן למדע, תרומה שמטרתה תמיכה במחקר רפואי שמטרתו קידום היכולות להתמודד טוב יותר עם מחלות, לרבות מחלות בקרב ילדים.
הפניקס	1,016	1.1%	מיקוד במספר תחומי פעילות מרכזיים: סיוע לעמותה לקידום החינוך ביפו - העמותה מספקת ארוחת צהריים חמה לילדים, סיוע בשיעורי בית, חוגי אמנות ומחשבים ותחומי העשרה נוספים. מרכז חלוקת המזון מספק מידי חודש כ-300 חבילות מזון למשפחות נזקקות. פעילות במסגרת פרויקט "אמץ לוחם", סיוע לעמותת בית איזי, סיוע לעמותת "לקט ישראל", שיעור אחר, פתחון לב ועוד. סיוע לרשת מוסדות "מגדל אור" - עמותה המעניקה מסגרת חינוכית לאלפי ילדים בסיכון מגיל הינקות ועד גיל הבגרות מכל גוניה של החברה הישראלית.
מנורה סב החז	900	0.2%	אין מדיניות מוסדרת לתרומות. יצוין כי במסגרת הסדר פשרה בתובענה ייצוגית שאושר על ידי בית המשפט, תרמה מנורה מבטחים ביטוח, לאחר תאריך הדוח, סך של כ-2.2 מיליוני ש"ח לאלו"ט
איילון-ס	509	0.7%	מיקוד בתרומה ובפעילות למען הקהילה בנושאי חינוך, דאגה לנוער וילדים שגורלם לא שפר עליהם. התמיכה והפעילות במסגרות חינוכיות ולימודיות הינן מגנים וכתות לילדים ועד למוסדות להשכלה גבוהה וישיבות. התמיכה והפעילות במסגרות רווחה וסיוע לנזקקים הינן למול עמותות מוכרות וארגוני עזרה במצרכי אוכל ועוד.

* שנת 2018 הסתיימה בהפסד

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ג. שירותים פיננסיים

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
מיטב דש	2,100	1.6%	פועלים ומקדמים תעסוקה בפריפריה ואף הקימו שלוחה של מיטב דש השקעות בעמק הירדן בה מועסקים כ-100 עובדים בתחומי שוק ההון השונים. במסגרת אחריות חברתית ישנה עשייה לקידום ושיפור החברה הישראלית במגוון רחב של תחומים. בין היתר, תרומה למגוון עמותות וארגונים בתחומי החינוך, החברה והבריאות וקידום העסקת אנשים עם מוגבלות.
איביאי בית השק	786	1.1%	החברה מתמקדת ביצירת והעמקת שיתופי פעולה עם ארגונים ועמותות הפועלים בתחומים הבאים: קידום צדק כלכלי חברתי בישראל, צמצום הפערים הסוציו-אקונומיים בחברה הישראלית, קידום שוויון זכויות ושוויון הזדמנויות במדינה ישראל, טיפוח והעצמת ילדים ונער בסיכון מיוחד, טיפוח והעצמת ילדים ונער בסיכון מיוחד, חיזוק מערכי החינוך, הספורט והתרבות, ואיכות הסביבה.
אטראן שוקי הון	385	0.5%	החברה לא קבעה מדיניות לעניין מתן תרומות
מור השקעות	114	0.2%	תרומה כספית ועידוד התנדבות עובדים במיזמים חברתיים למען הקהילה.

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ד. תעשייה

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
טבע*	1,339,148		השפעה חברתית פירושה לרתום את המשאבים הארגוניים והמומחיות של החברה במטרה להיענות לצרכים הרלוונטיים ולארגרי הבריאות בעולם. טבע מחויבת לשפר את הבריאות של מטופלים ואת הנגישות שלהם לטיפולים, תוך טיפוח תרבות של ציות, אתיקה ושקיפות. אסטרגיית ההשפעה החברתית מחייבת לגלות אחריות כלפי האנשים והקהילות אותם אנחנו משרתים. המחויבות הזו מתבטאת בפעילות לקידום בריאותן של קהילות ולהתנהלות עסקית אחראית. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
כיל	27,650	0.5%	תרומה חברתית וכספית למגוון רחב של תוכניות רווחה, החל במועדוניות לילדים וכלה בתוכניות בריאות ורווחה, עם מיקוד לקידום הקהילות שבקרבתן כיל פועלת. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
שטראוס	12,000	1.7%	קידום תזונה מאוזנת ואורח חיים בריא וכן, גיוון והכללה. המשך העמקה של הפעילות בקידום תזונה מאוזנת ואורח חיים בריא, גם על ידי שיפור מתמיד של המוצרים וגם באמצעות השקעה ותמיכה במזמים חברתיים המקדמים מטרה זו. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
בזן	3,500	0.4%	השקעות כספיות בקהילה המתמקדות בקידום החינוך ורווחת הקהילה בעיקר בצפון הארץ, אזור פעילותה של החברה.
סנו	2,955	1.5%	תרומה למוסדות חינוך ותרבות שונים, למוסדות רפואיים וכסיוע לנזקקים. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
פוקס	1,780	0.9%	תרומה לארגוני רווחה ועמותות העוסקות בעזרה לזולת.
קסטרו*	981		מעורבות קהילתית וטיפול אוכלוסיות בעלות פוטנציאל. תרומותיה מופנות לענייני חינוך, רפואה וגמילות חסדים.
גן שמואל	679	0.9%	
חד	561	6.6%	תרומה לארגוני תמיכה באוכלוסיות חלשות, לאגודות המקדמות ומטפחות ספורטאים צעירים הפועלות בשכונות לאתר החברה בעכו ולחינוך ותמיכה בפרויקטים של חינוך לתעשייה ולנוער.
קרור	485	0.4%	תרומה לאגודה למען החייל בישראל, לחוג ידידי מרכז רפואי שיבא תל השומר, לעמותת אתגרים ולקרן נכי צה"ל.

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ה. שירותים ומסחר

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
אל על*	5,950		קיום פעילויות תרומה לקהילה והתנדבות עובדים, תוך ביסוס שותפויות ארוכות טווח עם שותפים קהילתיים. בין קהלי היעד בהם תומכת החברה במסגרת זו: חיילי צה"ל, סטודנטים נזקקים הפועלים למען הקהילה, ילדים חולים או בעלי מוגבלויות וצרכים מיוחדים ומשפחות נזקקות. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
שופרסל	5,300	1.5%	עדיפות לתרומות לסיוע לאוכלוסיות חלשות בישראל. מדי כל חג, דואגת החברה לחלוקת תווי שי לרכישת מוצרי מזון לאלפי משפחות וילדים, בכל רחבי הארץ. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
רמי לוי	3,987	2.2%	לא נקבעה מדיניות מחייבת בחברה בנושא תרומות לקהילה.
קרסו	2,800	1.6%	דגש על קידום תחום החינוך כמנוף לצמצום הפער החברתי בישראל והעזרה לקהילה.
דן מלונות	1,600	1.3%	השקעה בקידום החינוך והאומנות וסיוע לחוליות החלשות בחברה הישראלית. כמו כן, השקיעה במשאבים בקידום המקצועי של ענף התיירות בכלל וענף המלונאות בפרט ותרומה למוסדות להשכלה גבוהה, מוזיאונים וארגוני צדקה שונים.
פתאל החזקות	1,117	0.3%	בכוונת החברה להקים 5 מלונות לילדים חולי סרטן ובני משפחותיהם במרכזים רפואיים ברחבי הארץ.
דלק רכב	1,010	0.7%	אין לחברה מדיניות חלוקת תרומות.
סקופ	755	0.6%	סיוע לקהילה בעיקר באמצעות מתן תרומות לפעילויות רווחה ובריאות ובתחום ילדים בסיכון. במהלך שנת 2007 יזמה והקימה החברה שבט צופים ביישוב בני עי"ש בו היא ממוקמת.
גלוברנדס	615	0.7%	אין מדיניות בנושא מתן תרומות.
הולמס פלייס	600	3.6%	תרומת 200 מנויים שנתיים אשר ניתנים לחיילים ולאירגוני צדקה וחסד.

* שנת 2018 הסתיימה בהפסד

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

1. טכנולוגיה וביטחוניות

שם החברה	סה"כ תרומה באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
אלביט מערכות	6,580	0.7%	ההשקעה הקהילתית מתמקדת בחינוך טכנולוגי, קידום נשים במקצועות טכנולוגיים, ולימודי STEM בארה"ב. פירוט נוסף בדו"ח אחריות תאגידית.
מכון לחקר האינטרנט* רובגורפ*	1,467		הסכם תרומה עם הטכניון ועם טכניון יפן
סומוטו	175	0.6%	החברה לא קבעה מדיניות בנושא מתן תרומות. עיקר תרומותיה הכספיות של החברה יהיו לגופים ועמותות הפועלים בסיוע לילדים ובני נוער.

* שנת 2018 הסתיימה בהפסד

תרומות חברות ציבוריות בישראל 2018

ז. נדל"ן ובינוי

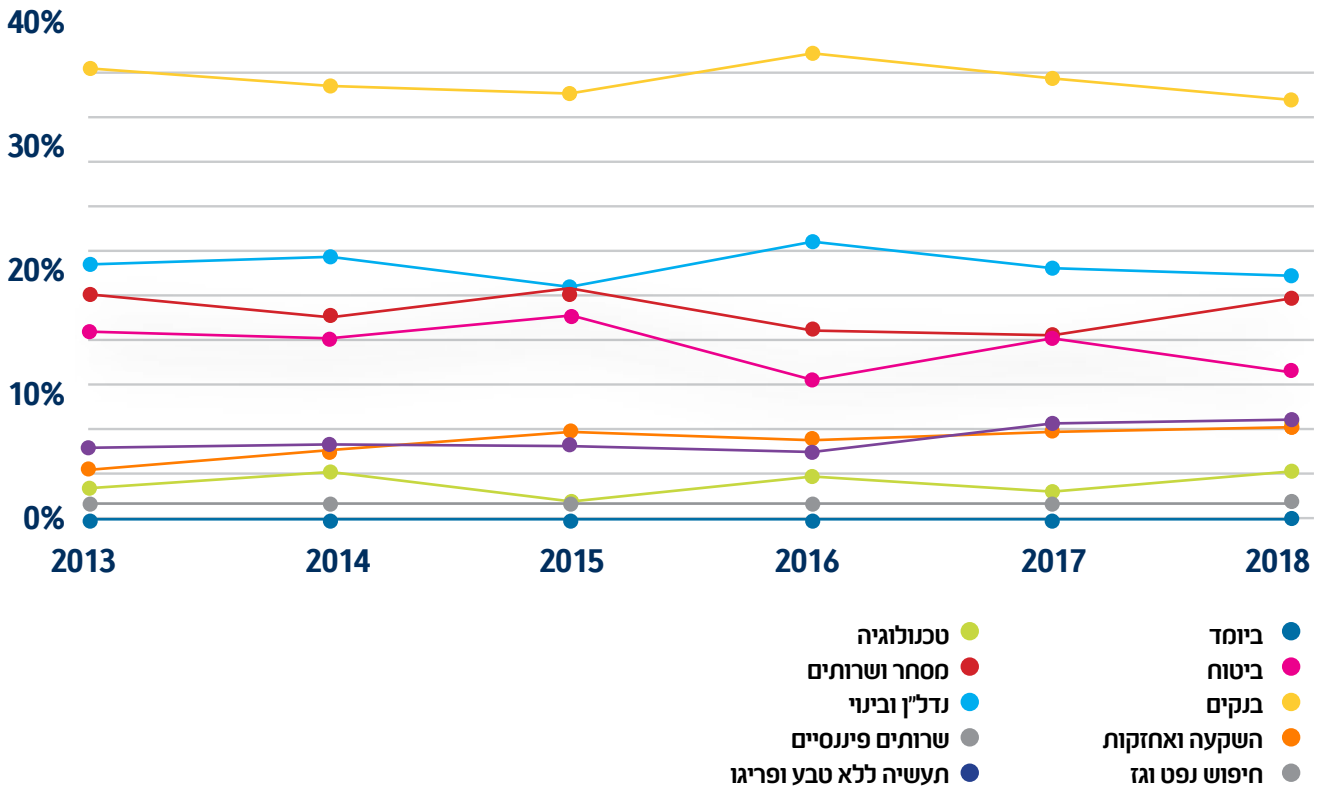
שם החברה	סה"כ תרומה ש"ח באלפי ש"ח	תרומה מהרווח לפני מס	מדיניות ואפיקי תרומה
עזריאלי קבוצה	14,100	0.9%	אחריות חברתית, ההשתלבות ונתנה לקהילה, הינם יעדים אסטרטגים המהווים חלק בלתי נפרד מתכנית העבודה העסקית של החברה, אשר מקצה משאבים כספיים לנושא בתכנית העבודה השנתית.
אלרוב נדלן	6,397	1.4%	הקבוצה רואה בתרומה ובסיוע לקהילה, בדגש על תחום החינוך, כמרכיב חשוב שראוי לשלבו במסגרת מכלול פעילויותיה, וכחלק ממצוינות הקבוצה וערכיה.
אלוני חץ	5,600	0.6%	ייעוד התרומה לקהילה בעיקרם לפעילות של תמיכה, חינוך ועזרה לנוער במצוקה.
וילאר	5,000	2.6%	תרומות למוסדות ללא כוונת רווח.
* גזית גלוב	4,100		תרומה למגוון גופים בתחומי החינוך, הרווחה, הבריאות והתרבות במדינות בהן היא פועלת. מרבית ההשקעה החברתית הופנתה לתחום החינוך.
ביג	3,691	1.8%	דגש על תרומה ישירה לנזקקים בפעילות למען האוכלוסייה.
נכסים ובנין	3,100	0.7%	תרומה לעמותות וארגונים שמטרותיהם תמיכה באוכלוסיות נזקקות וניצולי שואה, בריאות, חינוך ורווחה.
אמות	2,000	0.3%	תרומה לעמותות וארגונים שמטרותיהם פעילות למען הקהילה, קידום ענייני חינוך ותמיכה באוכלוסיות נזקקות.
אזורים	1,897	1.7%	עיקר התרומות (80%) מופנות למוסדות חינוך והיתרה לגורמים אחרים.
שיכון ובינוי	1,510	0.2%	מיקוד בשלושה קהלי יעד עיקריים לפעילות חברתית והתנדבותית: ילדים ונוער, קשישים ונזקקים. מעבר להשקעה הכספית נתרמו שעות ייעוץ לשיפוץ, בנייה, שדרוג, תכנון, וליווי בפרויקטים בתחומים בהם יש לקבוצה ידע בארץ ובעולם. בנוסף, החברה מאפשרת הקבוצה לעובדיה להתנדב על חשבון זמן העבודה מבלי שייפגע שכרם.

* שנת 2018 הסתיימה בהפסד

4. השוואת דפוסי התרומה בין ענפי הכלכלה השונים

אחוז התרומה מהרווח לפני מס

התפלגות סך התרומות של חברות ציבוריות, לפי ענף

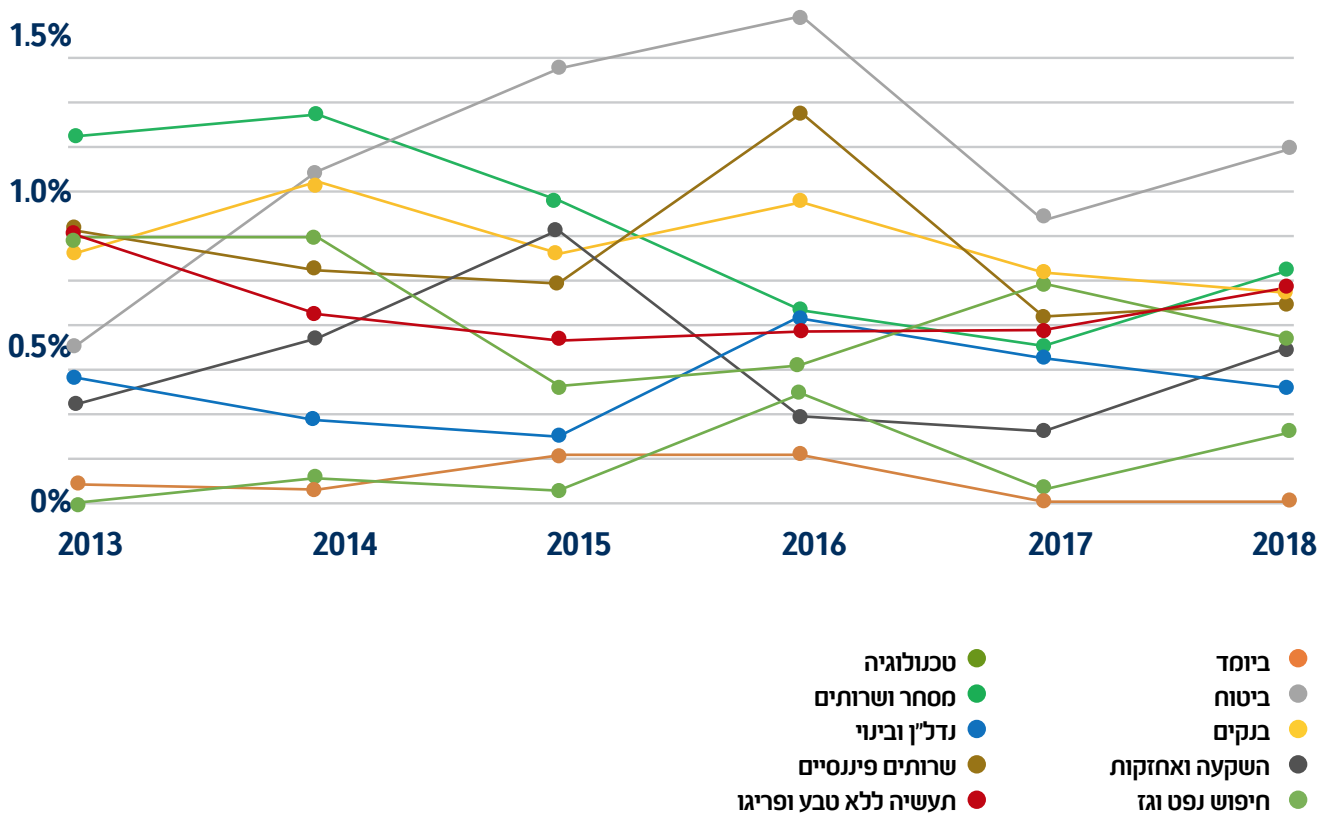

כמחצית מכלל התרומות מגיעות באופן עקבי למדי מחברות בענף הבנקים ובענף נדל"ן ובינוי (בממוצע 32% ו-20% בהתאמה, מסך התרומות של חברות ציבוריות, בשנים 2013-2018).

4. השוואת דפוסי התרומה בין ענפי הכלכלה השונים

אחוז התרומה מהרווח לפני מס

אחוז התרומה מהרווח, לפי ענף (חציון כל החברות התורמות)

מבין החברות התורמות, אשר דיווחו על רווח (כלומר, ללא התורמות שדיווחו על הפסד), אחוז התרומה מהרווח היה הגבוה ביותר בקרב חברות בענף הביטוח (חציון אחוז התרומה מהרווח בשנת 2018 היה 0.79%). מעבר לתנודות במהלך השנים 2013-2018, בדפוסי התרומה כאחוז מהרווח לפי ענף, הענפים המובילים באחוז התרומה החציוני שלהם הם ענף הביטוח (0.76% בממוצע בין השנים), ענף המסחר ושירותים (0.61%), וענף הבנקים (0.58%).

מעלה - עסקים מנהיגים אחריות חברתית
רח' הרוגי מלכות 11, תל אביב 6971411
www.maala.org.il | info@maala.org.il

המכון למשפט ופילנתרופיה
הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
אוניברסיטת תל אביב

המכון למשפט ופילנתרופיה
הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן
אוניברסיטת תל-אביב, ת.ד. 39040, תל-אביב 6997801

<https://www.law-and-philanthropy-tau.org> | Gfeit@tauex.tau.ac.il

